

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

เมื่อได้ศึกษาถึงความเป็นหลักกฎหมายทั่วไปของหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษแล้วทำให้ทราบว่าในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กฎหมายที่จะออกมาบังคับใช้แก่ประชาชนในรัฐได้นั้นจะต้องมีความชัดเจนแน่นอน โดยต้องมีการบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ประชาชนในรัฐได้ทราบว่ากรกระทำเช่นใดที่เป็นความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย แต่เนื่องจากสภาพสังคมทุกวันนี้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆมากมาย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การที่จะให้ฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายให้ครอบคลุมการกระทำต่างๆอันจะเกิดขึ้นในอนาคตจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก เพราะฝ่ายนิติบัญญัติไม่อาจที่จะล่วงรู้ว่าจะมีเหตุการณ์หรือการกระทำอย่างไรที่แตกต่างกันออกไปเกิดขึ้นในอนาคต หลักกฎหมายทั่วไปจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญคือเป็นเสมือนส่วนที่ขาดช่องว่างของกฎหมายในกรณีที่มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น อันอาจนำมาซึ่งความเสียหายหรือกระทบต่อความในคดี แต่ยังไม่มีการบัญญัติรับรองเอาไว้

หลักกฎหมายทั่วไปมีทั้งที่บัญญัติไว้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และที่มีได้บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งในการศึกษาได้ให้ความสำคัญในส่วนของหลักกฎหมายที่มีได้มีการบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก ด้วยเหตุที่ว่าหลักกฎหมายทั่วไปที่มีได้มีการบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรนี้ได้ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม มีประโยชน์ในการอุดช่องว่างของกฎหมายในกรณีที่ไม่มีการบัญญัติแห่งกฎหมายลายลักษณ์อักษรใช้บังคับ ไม่ว่าจะเป็นการบกพร่องในการออกกฎหมายหรือขาดการณ์ไม่ถึงในขณะออกกฎหมาย หรืออาจเป็นเพราะในขณะออกกฎหมายนั้นข้อเท็จจริงดังกล่าวยังมีได้เกิดขึ้น เพราะโดยหลักแล้วศาลจะพิพากษายกฟ้องโดยอ้างเหตุว่าไม่มีกฎหมายบังคับแก่คดีไม่ได้

หลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษนี้เป็นหลักกฎหมายทั่วไปประเภทหนึ่งที่มีพัฒนาการต่อเนื่องกันมายาวนานโดยมีที่มาจากสุภาษิตกฎหมายที่ว่า "Nullum crimen sine lege, Nulla poena sine leges" แปลว่า ไม่มีกฎหมาย ไม่มีโทษ ไม่มีความผิด ตั้งแต่สมัยโบราณในยุคจักรวรรดิโรมัน สมัยกลาง สมัยใหม่ ทั้งในประเทศแถบสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรป ต่างก็ยอมรับเอาหลักการนี้ไว้ในฐานะเป็นหลักกฎหมายทั่วไป ในบางประเทศถึงกับมีการนำ

หลักกฎหมายห้ามมิให้ย่อนหลังนี้ไปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของตน เช่น รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐอาหรับ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเยเมน และรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐเยอรมัน เป็นต้น แม้แต่ในด้านศาสนาพุทธ ก็ได้รับเอาหลักการนี้ไปใช้ด้วยเช่นกัน โดยพระพุทธเจ้าก็มีได้ทรงบัญญัติพระวินัยให้มีผลย่อนหลังไปเป็นโทษแก่ผู้ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับการเป็นภิกษุอย่างยิ่งถึงขนาดขาดจากความเป็นภิกษุได้ เพราะเนื่องจากขณะที่ภิกษุผู้นั้นประพฤติตนไม่เหมาะสมยังไม่มีพระวินัยบัญญัติไว้นั่นเอง จากการศึกษาพบว่าหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย่อนหลังนี้ส่วนมากจะปรากฏเด่นชัดในทางกฎหมายอาญา ซึ่งประเทศไทยก็รับเอาหลักการนี้มาบัญญัติไว้โดยเฉพาะทั้งในรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศและในประมวลกฎหมายอาญา แต่อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงไม่เพียงแต่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา 5 สถานได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สินเท่านั้นที่กฎหมายห้ามมิให้มีผลย่อนหลัง เพราะจากการศึกษาพบว่ามีคำพิพากษาในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย่อนหลังอยู่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางกฎหมายแพ่ง กฎหมายมหาชน กฎหมายปกครอง หรือแม้แต่กฎหมายระหว่างประเทศก็รับเอาหลักการนี้ไปใช้ด้วยเช่นกัน ทั้งๆ ที่หลักดังกล่าวมิได้มีการบัญญัติไว้ชัดแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด แต่ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่กฎหมายมหาชนและกฎหมายอาญาเป็นส่วนใหญ่

การที่ถือว่าหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย่อนหลังเป็นโทษเป็นกฎหมายทั่วไปนั้นมีความสำคัญในฐานะเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน อันเป็นเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชนที่กฎหมายรับรองไว้ โดยการบัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพนั้นเริ่มมีการกล่าวถึงตั้งแต่ในสมัยอยู่ใต้อิทธิพลของศาสนาคริสต์ สมัยอยู่ใต้อิทธิพลของสำนักกฎหมายฝ่ายธรรมชาติ และสืบเนื่องกันต่อมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เมื่อเริ่มมีการตื่นตัวในเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพมากขึ้น ส่งผลให้กฎหมายที่ให้อำนาจรัฐในการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนในรัฐ ต้องเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป มิได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง ทั้งยังต้องเป็นกฎหมายที่มีความแน่นอน คือ ชัดเจนในรูปขององค์ประกอบความผิด การบังคับใช้แก่บุคคล โดยเฉพาะในเรื่องของโทษที่กำหนดไว้ และต้องสอดคล้องกับหลักแห่งความได้สัดส่วน โดยต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ และประการที่สำคัญที่สุด คือ กฎหมายจะต้องไม่มีผลใช้บังคับย่อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล เพราะการที่กฎหมายจะมีผลบังคับใช้กับบุคคลเป็นการทั่วไปนั้นจะต้องมีการประกาศโฆษณากฎหมายนั้นให้บุคคลทั่วไปทราบเสียก่อน สำหรับประเทศไทยแล้วกำหนดโดยวิธีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเมื่อมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือว่าทุกคนต้องทราบ และจะใช้กฎหมายนั้นบังคับแก่การกระทำหรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก่อนวันที่กฎหมาย

นั้นมิผลใช้บังคับไม่ได้ เว้นแต่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นภายหลังจะเป็นคุณ ซึ่งสอดคล้องกับหลักนิติรัฐอันเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญของรัฐเสรีประชาธิปไตยที่มีความสัมพันธ์กับหลักการปกครองในระบบประชาธิปไตยจนไม่อาจแยกออกจากกันได้ หรือกล่าวได้ว่าการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่แท้จริงจะต้องควบคู่ไปกับหลักนิติรัฐนั่นเอง เพราะหลักนิติรัฐเป็นการแสดงถึงการจำกัดอำนาจขององค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐมิให้ใช้อำนาจโดยมิชอบซึ่งเท่ากับเป็นการคุ้มครองป้องกันสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลโดยคำนึงถึงระบอบการปกครองเสรีประชาธิปไตยที่ปกครองด้วยรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดเพื่อเป็นหลักประกันและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นสำคัญ

คำว่า "สิทธิ" หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองคุ้มครองในอันที่จะเรียกร้องให้บุคคลใดๆกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนคำว่า "เสรีภาพ" หมายถึง อำนาจที่จะทำอะไรก็ได้ คือมีอำนาจที่จะเลือกประพฤตินหรือไม่ประพฤติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดหน้าที่เชิงปฏิเสธแก่ผู้อื่นที่จะไม่เข้ามารบกวนการใช้อำนาจเลือกประพฤตินของเรา และในทำนองเดียวกันก็ทำหน้าที่ให้เราไม่สามารถเข้าไปรบกวนการใช้อำนาจเลือกประพฤตินของผู้อื่นด้วย ดังนั้นจึงเชื่อมโยงกับหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอันเป็นหลักพื้นฐานที่สำคัญของหลักนิติรัฐที่จะขาดเสียไม่ได้เลยเพราะจะทำให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนถูกกดขี่ข่มเหงจากผู้ปกครองที่ใช้อำนาจอย่างเป็นธรรมได้โดยง่าย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องสิทธิทางการเมือง ได้แก่ สิทธิเลือกตั้ง และ สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สิทธิเลือกตั้ง และ สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา สิทธิในการเข้าร่วมกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน สิทธิในการเข้าชื่อเพื่อเสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ สิทธิในการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างกฎหมาย สิทธิเสนอให้วุฒิสภาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และ สิทธิในการออกเสียงประชามติ เป็นต้น

เมื่อนำหลักกฎหมายมาปรับเข้ากับข้อเท็จจริงในคดีต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือคดีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และอื่นๆ ล้วนแต่นำหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคลไปใช้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการนำหลักกฎหมายทั่วไปไปใช้ในการตัดสินคดีเพื่อให้เกิดความยุติธรรม แต่ก็มีในบางคดีที่หลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังไม่นำไปใช้ ด้วยเหตุที่ว่าคดีเหล่านั้นเป็นการกระทำที่ร้ายแรงไร้ซึ่งมนุษยธรรม และนานาอารยประเทศไม่อาจยอมรับการกระทำนั้นได้ ทำให้มีการจัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 ขึ้น โดยข้อ 11(2) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ค.ศ.1948 ขึ้นตามลำดับ อันเป็นข้อยกเว้นของหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล ได้แก่ คดีอาชญากรรมสงครามที่ศาลทหารระหว่างประเทศ ณ กรุงนูเรมเบิร์ก ประเทศเยอรมัน และ คดีอาชญากรรมสงครามที่ศาลทหารระหว่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว เป็นต้น

สำหรับการศึกษาคำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่ 3-5 / 2550 พบว่ามีหลายประเด็นที่ขึ้นมาสู่การวินิจฉัย แต่ประเด็นที่ได้รับความสนใจมากและเป็นที่มาของการศึกษาในครั้งนี้ คือ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 27 ข้อ 3 ลงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2540 จะมีผลบังคับย้อนหลังเป็นโทษแก่กรรมการบริหารพรรคหรือไม่ เพราะขณะที่มีการกระทำอันถือว่าเป็นความผิดเกิดขึ้นนั้นยังไม่มีประกาศฉบับดังกล่าวออกมาบังคับใช้ ซึ่งเกี่ยวกับประเด็นนี้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ 27 ข้อ 3 ปราบกเหตุผลอธิบายในคำวินิจฉัยว่าหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคลนั้นใช้บังคับกับการกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาเท่านั้น หมายถึงโทษเพียง 5 สถาน ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน ซึ่งเมื่อได้ศึกษาในภาพรวมทั้งหมด ผู้เขียนเห็นว่าการที่กฎหมายห้ามมิให้ย้อนหลังเป็นโทษนั้นหาได้ใช้แต่เฉพาะกรณีโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา 5 สถานเท่านั้น หากแต่ยังรวมถึงมาตรการอื่นอันเป็นมาตรการเชิงลงโทษอย่างร้ายแรงด้วย โดยคำวินิจฉัยที่ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคนั้นเท่ากับเป็นการพรากความเป็นพลเมืองไปจากบุคคล ไม่ต่างอะไรกับโทษประหารชีวิตเลย และยังเป็นการออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในรัฐอีกด้วย ซึ่งแม้แต่ในรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศยังให้ความสำคัญในการที่รัฐจะออกกฎหมายมากระทบกระเทือนซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ในมาตรา 29 ที่บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้”

ดังนั้น ในการพิจารณาว่าการลงโทษประเภทใดเข้ากับหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังได้นั้น จึงต้องพิจารณาถึงเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่จะถูกพรากไปเป็นหลัก อีกทั้งยังต้องเคารพในหลักการปกครองประเทศด้วยกฎหมายอีกด้วย อันหมายถึง หลักนิติรัฐนั่นเอง

5.2 ข้อเสนอแนะ

เมื่อได้ทำการศึกษาเรื่องหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษมาทั้งหมดแล้ว จึงพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเนื่องมาจากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2550) มาตรา 39 บัญญัติว่า

“บุคคลไม่ต้องรับโทษทางอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

การเขียนในลักษณะดังกล่าว ส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจและการตีความบทบัญญัติมาตราดังกล่าวไว้ เฉพาะแต่โทษทางอาญาห้าสถาน ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 บัญญัติไว้เท่านั้นที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองคุ้มครองโดยห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล ก่อให้เกิดอุปสรรคในการตีความอย่างมากว่าเมื่อโทษที่ได้รับจากการกระทำผิดกฎหมายฉบับใดก็ตาม หากมิใช่โทษทางอาญาตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 แล้วจะสามารถย้อนหลังเป็นโทษได้ อันเป็นความคิดที่คับแคบเกินไป ไม่สอดคล้องกับหลักนิติรัฐ และไม่ทำให้เกิดความยุติธรรมในการพิจารณาคดีแก่ประชาชนในรัฐ

ทั้งนี้ โดยหลักการของหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคลนี้มุ่งให้ความสำคัญในเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นหลัก อันเป็นรัฐที่ปกครองโดยกฎหมาย หรือก็คือ “นิติรัฐ” นั่นเอง การห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลังจึงมีขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนในรัฐว่าในวันข้างหน้าจะไม่ต้องถูกลงโทษจากกฎหมายที่บัญญัติออกมาจากองค์กรผู้มิอำนาจเพื่อให้มีผลต่อการกระทำที่ผ่านมาแล้ว และจากการศึกษาทำให้ทราบว่าหลักกฎหมายห้ามมิให้มีผลย้อนหลังเป็นโทษถือเป็นหลักกฎหมายทั่วไป ไม่เฉพาะแต่เพียงในระบบกฎหมายของประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังรวมถึงระบบกฎหมายของต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้กับกฎหมายอื่นด้วยนอกจากกฎหมายที่มีโทษทางอาญา เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความกฎหมายหรือการนำบทบัญญัติกฎหมายไปใช้ในการพิจารณาคดี

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรจะมีการแก้ไขบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เพื่อให้ครอบคลุมไปถึงกฎหมายทุกฉบับ โดยไม่ใช้คำว่า “โทษทางอาญา” ตามที่ปรากฏในมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ว่าเฉพาะโทษทางอาญาห้าสถาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 เท่านั้น ที่ห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลังเป็นโทษดังที่เกิดปัญหาในกรณีต่างๆ ที่ศึกษามาแล้วในบทที่ที่ผ่านมา ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอเสนอบทบัญญัติดังต่อไปนี้แทนบทบัญญัติมาตรา 39 เดิม ในส่วนที่ 4 เรื่องสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

“บรรดากฎหมายใดที่ใช้ในขณะที่กระทำการใดนั้นแตกต่างจากกฎหมายที่ใช้ในภายหลังถ้ากฎหมายนั้นมีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลใดแล้ว ให้ใช้กฎหมายใน ส่วนที่เป็นคุณแก่ผู้กระทำไม่ว่าในทางใด เว้นแต่.....”

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นนั้น มีความหมายว่า ไม่ว่าจะเป็กฎหมายฉบับใดก็ตามที่บัญญัติออกมาตามวิถีทางแห่งระบอบประชาธิปไตย ล้วนแต่ต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่าหลักกฎหมายห้ามมิให้ย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล และสามารถนำไปใช้ได้กับความผิดทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับใดก็ตาม รวมถึงโทษที่ได้รับจากการกระทำผิดนั้นก็มิได้จำกัดเฉพาะแต่โทษทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 เช่นแต่เดิม โดยจำต้องรวมไปถึงโทษใดๆ ก็ตามที่มีผลไปในทางจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลด้วย อันจะเป็นการดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศบัญญัติไว้ และยังทำให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนไม่ถูกกระทบกระเทือนจากบทบัญญัติของกฎหมาย ประกอบกับการพิจารณาพิพากษาคดีก็จะยังให้ได้รับความคุ้มครองอีกประการหนึ่งด้วย